

INFOMAT

Utgitt av
Norsk Matematisk Forening

April 2005

Ikke i april-INFOMAT: høringsrundene for skolens læreplaner, program for Abelprisutdelingen. Men mye annet.

Om du har stoff som du mener passer for INFOMAT, send et brev til

infomat@math.ntnu.no

Hjemmeside: <http://www.matematikkforeningen.no/INFOMAT>

Nytt fra instituttene

Innholdet baserer seg på innsendt informasjon fra enkeltmedlemmer og fra instituttene.

Institutt for matematiske fag, Høgskolen i Agder

Vitenskapshistorisk konferanse. I anledning av Unionsoppløsningen 1905 og Einstein-året 2005 (UNESCO) skal vi gjennomføre en vitenskapshistorisk konferanse på Høgskolen i Agder med temaet

Science in Scandinavia around 1905.

Detaljerte informasjonen finnes på <http://www.hia.no/realfag/begivenheter/scienceinnorway1905.php3>

Konferansen skal holdes på HiA campus fra mandag 9.mai (ettermiddag) til onsdag 11.mai (middag). Vi har invitert 10 renommerte fagrepresentanter fra utlandet og i tillegg 7 norske historikere med forskjellige naturvitenskapshistoriske og matematikkhistoriske fag. Vi synes det kunne bli en

utmerket anledning til videreutdanning av faglærere og medarbeidere til vitenskapelige høyskoler særlig med perspektivet på den menneskelige dimensjonen. Det passer kanskje også til de siste tiltakene fra departementet (som støtter konferansen) vedrørende problemer med realfagsutdanning på skolene og høyskolene.

Institutt for matematiske fag (IMF), NTNU

Tilbud om emnegruppe i matematikk til lærere. Institutt for matematiske fag og Program for lærerutdanning ved NTNU vil fra høsten 2005 tilby en emnegruppe/årshenhet (60 studiepoeng) i matematikk for lærere. Den primære målgruppen er lærere i den videregående skolen, men retter seg også mot alle som ønsker å studere matematikk på dette nivået. Det er snakk om et opplegg der ordinære emner tilbys som fleksibel fjernundervisning der deltakerne møtes via web, videokonferanser, samlinger m.m. Konkret dreier det seg om emnene Grunnkurs i analyse I og II, Tallteori, Sannsynlighetsregning, Statistiske metoder, Lineær algebra og geometri, Lineær algebra med anvendelser og Geometri.

Behovet for et slikt tilbud ansees som stort. Behovet er omtalt i en rekke offentlige dokumenter, og oss bekjent eksisterer det ikke noe fleksibelt og praksisrelatert videreutdanningstilbud i matematiske fag som dekker behovet i videregående skole.

Prosjektleder er Anders Sanne ved Program for lærerutdanning, tlf. 73 59 81 51, epost anders.sanne@plu.ntnu.no

Ledigheten blant sivilingeniørene synker. Dette melder Universitetsavisa, og dette gleder selvsagt IMF som har en egen studieretning innenfor teknologistudiet (Industriell matematikk) og som har ansvaret for de matematiske emnene som gis til sivilingeniørene på alle studieprogram. Du kan lese mer om dette på

<http://www.universitetsavisa.no/>

Samme sted kan du også lese om at oljebransjen "skriker etter folk", dvs. nyutdannede sivilingeniører.

Sluttet ved IMF. Bjørn Ian Dundas har sagt opp sin stilling ved IMF. Han har en tid hatt permisjon fra vårt institutt for å tiltre et professorat ved Universitetet i Bergen.

Ansettelse: Runar Ile startet som førsteamanuensis i matematikk/matematikkdidaktikk 1. april 2005.

Lax til Bergen. Årets Abelprisvinner kommer til et omfattende program Bergen torsdag 26. mai. Arrangementet er et samarbeidsprosjekt med Abelprisen, Høgskolen i Bergen, Universitet i Bergen og Lamis.

Nærmere tusen skoleelever er ventet på Festplassen mellom klokken 10 og 13. Her skal de få prøve seg på ulike matematiske oppgaver med et stort innslag av lek. Mona Røsseland, leder for Lamis, er ansvarlig for opplegget.

Klokken 14.00 foreleser Peter D. Lax i Auditorium 1 i Realfagbygget. Forelesningen er åpen for alle.

Rektor Kirsti Koch Christensen er senere på dagen vert for en middag til ære for Abelprisvinneren i Knut Fægri's hus. Og siden besøket faller sammen med Festspillene, avsluttes programmet med en kveldskonert.

Notiser

KappAbel vinnerene klar. Klasse 9A ved Ål ungdomsskule vant årets norske KappAbel-konkurranse, og dermed hovedpremien på 20 tusen kroner. I tillegg skal de fire elevene som representerte klassen delta i den nordiske KappAbel-finalen i Reykjavik 25. og 26. april.

Hele klassen er også invitert til Oslo 23. og 24. mai når Holmboeprisen og Abelprisen deles ut.

Laget fra Ål vant med ett poeng foran Åsheim ungdomsskole fra Sør-Trøndelag og Samfundets skole fra Vest-Agder etter en spennende og jevn finale. Etter ekstraomgang tok Åsheim ungdomsskole andreplassen. (Kilder: <http://www.kappabel.com/> og <http://www.abelprisen.no/>).

Holmboeprisen. De som har ventet på at Holmboeprisens vinner skulle offentliggjøres i disse dager må smøre seg med tålmodighet. Vinneren blir først kunngjort 23. mai klokken 10 ved Oslo Katedralskole. Prisen overrekkes av statsråd Kristin Clemet.

Senere på dagen blir det halvdagseminar på Høgskolen i Oslo. (Kilde: NMR).

Arrangementer

Workshop on PDE and Harmonic Analysis

June 1-3 2005, NTNU Trondheim, Norway

The objective is to bring together a small group of researchers to present recent progress in the fields of PDE and Harmonic analysis, in an informal workshop setting.

Organizing committee: S. Selberg, E. Malinnikova, P. Hästö.

Further information will be made available on the web page

<http://www.math.ntnu.no/~sselberg/Workshop/webpage/>

SUMMER SCHOOL

Representation theory for finite groups

8.-12. August 2005

Sophus Lie Conference Center, Nordfjordeid, Norway

Lecturers:

Gunter Malle (Kassel), Jeremy Rickard (Bristol), Peter Webb (Minnesota)

Organizing committee: S. A. Strømme (Bergen), K. Ranestad (Oslo), A. Rudakov, S. Smaløe (Trondheim)

Program: The school consists of three series of lectures:

1. Finite groups including simple groups,
2. Classical representation theory starting with Maschke's theorem,
3. Homological methods and derived equivalences.

Registration fee: 200 NOK.

Registration deadline: June 1 2005 For registration and further information please contact R. Pettersen, Dep. of Math., Boks 1053 Blindern, N-0316 Oslo, Norway. e-mail: ragnarep@math.uio.no or consult the web page

<http://www.math.uio.no/div/nordfjordeid/grouprep.html>

Relating Practice and Research in Mathematics Education

05 Fourth Nordic Conference on Mathematics Education
Trondheim, Norway 2nd - 6th September 2005

The conference is primarily designed for teachers and teacher educators, researchers and graduate students in mathematics education, in particular from the Nordic and Baltic countries, but participants from other countries are most welcome.

Programme The programme will include invited plenary talks (60 min), paper presentations (40 min), workshops (60 min), short communications (20 min), and a scheduled poster session.

There will be five plenary lectures, intending to explore different aspects of the conference theme.

Further details will be posted on the web site <http://norma05.hist.no>

Meninger

Reaksjonære tanker og et radikalt forslag av Stein Arild Strømme

Helge Tverberg tok i marsnummeret av Infomat (“Noen reaksjonære tanker om konkurranse”) opp hvordan vi rekrutterer til vitenskapelige stillinger, spesielt hvordan norske doktorander blir utsatt for hard konkurranse fra utlendinger i kampen om postdoc- og faste stillinger. Han peker også på uheldige effekter av professoropprykkordningen. Matematisk institutt ved UiB har i løpet av de to siste årene besatt ni faste stillinger hvorav fem er utlendinger (tre eller fire av disse var riktignok allerede bosatt i Norge). På enkelte av stillingene var det så mye som seks utenlandske søkere øverst på sak-

kyndigkomiteens innstilling. Jeg føler meg trygg på at den praksis vi har fulgt er til det beste for instituttet, både hva forskning og utdanningstilbud angår, men det bekrefter samtidig realiteten i den problemstillingen Tverberg tar opp. Stillingene er forresten ikke “utlyst internasjonalt” i tradisjonell forstand, men internett har jo for lengst ført til at informasjon om ledige stillinger er tilgjengelig overalt. Et positivt tiltak ville være å få opprettet noen langtidsstipend som kunne gi norske talenter en reell sjanse til å ta ut sitt potensial, skriver han, og spør: men hvor er pengene?

Ett av de varslede tiltakene i forskningsmeldingen “Vilje til forskning” som kom 19. mars er relevant her. Avsnitt 8.4 i meldingen handler nettopp om karriereløp etter avlagt doktorgrad. La meg sitere et avsnitt i sin helhet, som peker på essensielt det samme som Tverberg:

Attraktive miljøer kan også ha problemer med å rekruttere unge forskere til førsteamanuensisstillinger, fordi det er et prinsipp i offentlig virksomhet at den best kvalifiserte søkeren skal tilsettes. Opprykksordningen til professor gjør at utlyste førsteamanuensisstillinger i gode miljøer også kan være attraktive for professorer

fra andre miljøer.

Og et av tiltakene lyder slik:

Det tas sikte på å opprette en ny midlertidig undervisnings- og forskningsstilling med varighet fra fire til seks år, der den som innehar stillingen, vurderes for fast ansettelse som professor etter periodens utløp. Regjeringen vil fremme forslag om nødvendig hjemmel for åremålstilsetning i lov om universiteter og høyskoler.

Forslaget kan nok være kontroversielt, men jeg håper dette blir en realitet, og tror at det også vil kunne få noe av den effekten Tverberg etterlyser.

Abel-Symposiet, Oslo 29. juli - 4. august 2005

Invitert bidrag

Bernt Øksendal

Norsk Matematisk Forening, i samarbeid med Center of Mathematics for Applications (CMA), arrangerer Abel-Symposiet ved Universitetet i Oslo 29. juli - 4. august 2005. Abel-Symposiet har dette året tittelen

Stochastic Analysis and Applications, a Symposium in Honor of Kiyosi Itô

Bakgrunnen for symposiet er følgende:

Kiyosi Itô la grunnlaget for den stokastiske analysen gjennom sine banebrytende arbeider på 1940- og 1950-tallet, og fortsatte deretter å videreutvikle denne teorien i tiårene etter, sammen med flere andre framtreende

matematikere. Samtidig ble en stadig mer oppmerksom på de mange anvendelsene av den stokastiske analysen. Det gjelder blant annet innenfor følgende fagfelt:

- ingeniørfag (f.eks. Kalman-filteret og, mer generelt, lineær og ikke-lineær filter-teori)
- fysikk (f.eks. stokastiske dynamiske systemer, kvantefelt-teori),
- biologi og miljøfag (f. eks. stokastiske modeller for populasjonsvekst og bærekraftige høste-strategier), og ikke minst
- finans (f.eks. den berømte Black-Scholes formelen for prising av opsjoner, som ga Robert Merton og Myron Scholes Nobelprisen i Økonomi i 1997).

Idag utgjør stokastisk analyse en stor og viktig integrert del av moderne matematisk forskning. Et særpreg ved den store aktiviteten innen stokastisk analyse i verden idag er det fruktbare samspeillet mellom den rent matematiske forskningen og de mange anvendelsene. For eksempel har spørsmål om hedge-strategier i finans ført til en oppblomstring av forskningen innen den matematisk avanserte teorien for Malliavin-kalkulus.

Kiyosi Itô er født 7. september 1915 og vil altså fylle 90 år i 2005. Dette gir en ekstra anledning for oss til å feire den stokastiske analysen og dens grunnlegger, som på en så fundamental måte har påvirket og omformet den moderne matematikken og ført den videre inn i vårt århundre.

Vi har invitert Kiyosi Itô som vår æresgjest, men han kunne av helsemessige årsaker dessverre ikke komme. Men mange andre av verdens mest ledende og etablerte forskere av idag innen stokastisk analyse og anvendelser kommer! Den foreløpige listen over (bekreftede) inviterte deltakere er meget imponerende:

- L. Accardi, Università di Roma "Tor Vergata", Italy
- S. Albeverio, University of Bonn, Germany
- O. Barndorff-Nielsen, University of Aarhus, Denmark
- G. Da Prato, Scuola Normale Superiore di Pisa, Italy
- E. Dynkin, Cornell University, USA
- H. Föllmer, Humboldt University, Germany
- M. Fukushima, Kansai University, Japan

- T. Hida, Meijo University, Nagoya, Japan
- I. Karatzas, Columbia University, USA
- C. Klüppelberg, Technical University of Munich, Germany
- Z.-M. Ma, Academy of Mathematics and System Sciences, Beijing, China
- P. Malliavin, University of Paris VI, France
- H. McKean, Courant Institute of Mathematical Science, New York, USA
- Y. Rozanov, CNR-IMATI, Milano, Italy
- P. Salminen, Åbo Akademy University, Finland
- M. Sanz-Sole, Univeristy of Barcelona, Spain
- M. Schweizer, ETH Zürich, Switzerland
- M. Sørensen, Univeristy of Copenhagen, Denmark
- E. Valkeila, Helsinki University of Technology, Finland
- S. Varadhan, Courant Institute of Mathematical Science, New York, USA
- S. Watanabe, Ritsumeikan University, Japan
- T. Zhang, University of Manchester, England
- X.-Y. Zhou, Chinese University of Hong Kong

Disse deltakerne er invitert til å skrive bidrag til Proceedings of the Abel Symposium 2005, som vil bli publisert av Springer.

Flere opplysninger om arrangementet kan man finne på adressen

http://www.cma.uio.no/conferences/2005/abel_symposium.html

som blir jevnlig oppdatert med program-detalljer o.l.

På vegne av arrangementskomitéen (se under), Bernt Øksendal

Arrangementskomité: Sergio Albeverio Fred Espen Benth Giulia Di Nunno Inga Baadshaug Eide (conference secretary) Helge Galdal Bernt Øksendal Tom Lindstrøm Tusheng Zhang